

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Станимир Иванов Кабаиванов

за дисертационен труд на тема

„Перфектност и интеграция на фондовите пазари от Югоизточна Европа – анализ чрез трансформация с вълнички“

представен от ас. Боряна Цветанова Богданова

за присъждане на научна степен „Доктор“ по професионално направление 3.8 Икономика (Статистика и демография)

Със заповед № РД 38-391 от 17.07.2014 г. на Ректора на СУ „Климент Охридски“ проф. дин Иван Илчев съм утвърден за член на Научно жури във връзка с провеждане на заседание за защита на дисертационен труд на тема „Перфектност и интеграция на фондовите пазари от Югоизточна Европа – анализ чрез трансформация с вълнички“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.8 Икономика (Статистика и демография) на Боряна Цветанова Богданова.

Като член на научното жури съм получил следните документи:

1. Заповед № РД 38-391 от 17.07.2014 г. на Ректора на СУ „Климент Охридски“ проф. дин Иван Илчев.
2. Електронни копия на научни публикации на Боряна Цветанова Богданова (7 броя)
3. Списък с публикациите на Боряна Цветанова Богданова
4. Служебна бележка от ръководството на проект ДАСУН към Стопански факултет на СУ, в уверение на това, че статията „Integration of the Bulgarian stock market in the world financial markets: a wavelet point of view“ с автор Боряна Цветанова Богданова е приета за печат в том 2 на Сборника с докторантски трудове
5. Дисертационен труд
6. Автореферат на дисертационен труд

Дисертационния труд е в обем от 241 страници, от които основния текст е 200 страници, а на останалите 41 страници са представени използваните литературни източници, пет приложения и декларация за оригиналност. В основния текст се съдържат 49 фигури, 27 таблици, а използваната литература включва 166 източника. **Научен ръководител на дисертационния труд е проф. д.м.н. Иван Иванов.**

Според съдържанието на дисертационния труд са поставени две основни цели – „да се представи актуална картина върху перфектността на изследваните пазари“ и „да се представи актуална картина върху степента на интеграция на изследваните фондови пазари с водещите фондови пазари от световен мащаб“. Успоредно с реализацията на тези две основни цели, в разработката на докторанта са представени разнообразните възможности за приложение на трансформациите с вълнички при изследване на финансовите пазари и процеси. Съобразно формулираните цели в дисертационния труд са изложени последователно:

- Обект, предмет и метод на изследване: систематизиран литературен преглед и анализ (Глава I, стр. 18-72)
- Изследване на перфектността на фондовите пазари от Югоизточна Европа (Глава II, стр. 73 – 118)

- Анализ на промяната на промяната в степента на перфектност на фондовите пазари от Югоизточна Европа чрез дискретна трансформация с вълнички (Глава III, стр. 119 – 158)
- Анализ на интеграцията на фондовите пазари от Югоизточна Европа със световните финансови пазари чрез непрекъснатата трансформация с вълнички (Глава IV, стр. 159 – 200)
- Заключение (стр. 201 – 206)
- Списък с използвани литературни източници (стр. 207 – 219)
- Приложение 1: Основни положения в теорията на трансформация с вълнички (стр. 221 – 228)
- Приложение 2: Обобщение на резултатите от проведените числени експерименти (стр. 229 – 235)
- Приложение 3: Реализация в Matlab на претеглена регресия, базирана на дискретна трансформация с вълнички (стр. 236)
- Приложение 4: Фази на финансовия балон (стр. 237 – 238)
- Приложение 5: Авторска справка и публикации по дисертацията (стр. 239 – 241)

В списъка с публикации, приложени към дисертационния труд присъстват 7 труда, които могат да се определят, като:

- 1 публикация в специализирано чуждестранно списание;
- 1 публикация в специализирано списание, издавано у нас;
- 5 труда са в научно-тематични сборници издавани в страната (две от тези публикации са на английски език)

От посочените публикации 4 са самостоятелни, а 3 са в съавторство. Приложените към дисертацията научни трудове 3 са на английски език, а останалите на български език.

Основните приноси в дисертационния труд са:

1. С използването на претеглена регресия с дискретна трансформация с вълнички е предложена и обоснована класификация на изследваните финансови пазари въз основа на отклоненията им спрямо хипотезата за перфектност. Като предимство на използваната методика е изтъкнато устойчивостта на получените резултати спрямо краткосрочни зависимости във входните данни.
2. Реализирано е изследване дали с течение на времето се осъществява доближаване до условията за перфектност на разглежданите финансови пазари, като е направена проверка за устойчивост на резултатите и при липсващи данни.
3. С помощта на разработена от докторанта методика са идентифицирани етапите и периодите на преход от сегментация към интеграция за разглежданите в дисертационния труд финансови пазари. Изследването на ефектите от наслагване на няколко процеса посредством трансформация с вълнички (и в частност с помощта на ТВ кохеренция) позволява да бъдат подчертани не само моментите във времето, през които се осъществява прехода, но и да се открият връзки и зависимости между анализиранияте финансови пазари.
4. Анализирани са ефектите от световната финансова криза през 2007-2008 върху разглежданите финансови пазари, като е отделено специално внимание на отражението, което кризата дава върху процесите на интеграция и достигане на перфектност.

5. Освен класификация на отделните финансови пазари, разгледани в дисертационния труд, са анализирани и характерните особености и ограничения на инвестиционните възможности, които те предоставят. Това позволява използваните в разработката изследователски методики да бъдат директно обвързани с конкретни инвестиционни стратегии и препоръки.

В Автореферата, с обем от 41 страници, правилно и съобразно всички изисквания е отразено съдържанието на дисертационния труд. В справката правилно според автора са отразени приносните постижения.

КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ, ПРЕПОРЪКИ И ВЪПРОСИ

Дисертационният труд е изпълнен съобразно поставените изследователски цели, като се характеризира с прецизност и пълнота. Авторът е посочил коректно възможностите за бъдещо развитие на представените в изследването идеи. Като препоръка бих могъл да посоча следното:

- Поради наличието на различни тълкувания и обхват на понятието „Югоизточна Европа“ (включително политически, икономически и географски) би било добре то да се дефинира изрично и да се посочат заедно с това причините за включване на финансовите пазари в Турция и Русия.
- Интерес, включително и за бъдещи изследвания, представлява възможността да се анализира следното твърдение: „Това означава, че няма индикации за разпространение на финансовата инфекция от Гърция към развитите държави“ в контекста на непреките ефекти на кризата с гръцкия държавен дълг върху пазара на дериватни финансови инструменти (например пазара на суапове за защита срещу фалит).

Направените бележки в никакъв случай не омаловажават качествата и постигнатите резултати на представения дисертационен труд и следва да се приемат преди всичко като препоръки и насоки за бъдещи изследвания. С оглед на бъдещите разработки по темата бих искал да отправя два въпроса към докторанта:

- Правени ли са експерименти до каква степен използваната методика може да се справи с липсващи данни (по аналог на направените тестове в трета глава)?
- Времето ли е единственият показател по който е търсено обяснение за възникналия преход на българския пазар в началото на 2006 година от сегментация към интеграция с американския пазар? Възможно ли е да се свърже този процес и с очакванията на инвеститорите (присъединяване към ЕС - 2007 година)?

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Актуалността, обемът на изследваните и анализирани проблеми, постигнатите резултати и приноси постижения, както и практическата приложимост на дисертационния труд е основание с **пълна убеденост** да предложи на Научното жури да гласува за **присъждане** на образователната и научна степен „Доктор“ по професионално направление 3.8 Икономика (Статистика и демография) на Боряна Цветанова Богданова и аз лично ще гласувам с **ДА**.

23.09.2014

гр. Пловдив

Член на Научно жури:

доц. д-р Станимир Иванов Кабаиванов